Balatoni Adaptációs Projekt

A Balaton sérülékenységének vizsgálata és alkalmazkodási lehetőségek

UNDP/GEF projekt

Végrehajtó szervezet:

Balaton Fejlesztési Tanács

LAKE BALATON

LAKE BALATON - HUNGARY

Előzmények

Vízszint problémák (2000-2003)

LAKE BALATON
LAKE BALATON - HUNGARY

Éghajlatváltozás

Általános feladatok:

„a kezelhetetlen elkerülése és az elkerülhetetlen kezelése”

Mitigáció
Mérséklés
(Inkább nemzeti, nemzetközi szintű feladat)

Adaptáció
Alkalmazkodás
(Inkább helyi szintű feladat)

A BAP projekt célja

Általános Célok

A sérülékenység értékelése

Tudásszint emelése

Alkalmazkodási kapacitás növelése

Az alkalmazkodás elősegítése

Az eredmények megosztása

Várható problémák 2025-ig

Magasabb hőmérséklet : további 1.0 – 1.4 ^{o}C emelkedés
Kevesebb csapadék nyáron: 2 – 8% csökkenés
Szélsőségek gyakorisága nő: több hőhullám, nagyobb szárazság, hirtelen áradás, nagyobb erózió, erősebb viharok, magasabb kockázat számos területen.

- Több kártevő a mezőgazdaságban és erdőgazdálkodásban
- Alacsonyabb terméshozam, szárazságot kevésbé tűrő fajok kipusztulása
- Öntözési kényszer fokozódása
- Kedvezőtlen változás a Balaton és a vízgyűjtő vízmérlegében, alacsonyabb vízszint
- A strandok fokozottabb terhelése
- Turisztikai desztinációk, konkurencia északra tolódása, átalakulása
- Egészségre káros meteorológiai helyzetek gyakoribbak

ALKALMAZKODNI KELL!

LAKE BALATON
LAKE BALATON - HUNGARY

Alkalmazkodás

Alkalmazkodási javaslatok kidolgozása:

-Kiterjedt regionális konzultáció
-Adatelemzés (szakértői munka)
-Nemzeti, nemzetközi dokumentumok (NÉS, IPCC)

5 munkaértekezlet a régióban 2007-2008 folyamán

Siófok (2)
Balatonalmádi
Keszthely (2)
Résztvevők: civil szervezetek, önkormányzatok, vállalkozók, hatóságok, szakemberek

Megvitatásra kerültek az alkalmazkodási lehetőségek az éghajlatváltozás és a megváltozott gazdasági (elsősorban turisztikai) viszonyok tekintetében.

LAKE BALATON
LAKE BALATON - HUNGARY

Alkalmazkodás

Lehetséges alkalmazkodási intézkedések a jövőben

I. Mezőgazdaság és szőlőültetvények

1. Esővíztárolás kapacitásának növelése az aszályos időszak átvészelésére
2. Az ültetett növényfajok es fajták választékának növelése, beleértve különösen a hő és szárazságtűrő fajokat
3. Hagyományos helyi növényfajok telepítésének hangsúlyozása
4. Mulcsolás használatának széles körben történő elterjesztése és állandó talajtakarás a talaj nedvességmegtartó képességének növelésére
5. Növények takarása, hogy árnyékban legyenek a hőhullámok idején
6. Öntözés hatékonyságának növelése
7. Ültetési módok megváltoztatása
8. Extenzív mezőgazdasági termelés, talajvédő gazdálkodás
9. Teraszok bővítése új szőlőtelepítés során az esővíz megtartása érdekében
10. Korai munkakezdés reggel és a legmelegebb déli órákban szünet beiktatása

LAKE BALATON
LAKE BALATON - HUNGARY

Alkalmazkodás

Lehetséges alkalmazkodási intézkedések a jövőben

II. Alternatív energiahasználat és építkezés

1. Épületek hőszigetelésének javítása
2. Épületek tervezése során megfelelő elrendezés a fény és hőgazdálkodás optimalizálása érdekében
3. Passzív és aktív napenergia hasznosítás, melegvíz előállítás
4. Hulladék biomassza használata energiatermelésre
5. Energia-megtakarítási programok (hatékonyságnövelés: világítótestek, elektromos berendezések cseréje a turizmusban, önkormányzatoknál …)
6. Bővebb tájékoztatás környezetbarát építőanyagokról
7. Hagyományos alapanyagok (nád, vályog) és megoldások ösztönzése az építkezésben
8. Víz és energia-megtakarítási intézkedések ösztönzése az új épületekben
9. Építési szabványok megváltoztatása
10. Turisztikai célú mintaprojektek állami támogatással történő megvalósítása

LAKE BALATON
LAKE BALATON - HUNGARY

Alkalmazkodás

Lehetséges alkalmazkodási intézkedések a jövőben

III. Vízgazdálkodás, vízhasználat és szennyvízkezelés

1. Esővíztárolási infrastruktúra és esővíz használata a kertekben öntözésre
2. Víztakarékos wc-k (kettős öblítési lehetőség) elterjesztése
3. Kisméretű szennyvíztisztítók elterjesztése,
4. „Szürkevíz” hasznosítás
5. A vízáteresztő felszínek növelése tömör beton/aszfalt alkalmazása helyett
6. A Balaton esetleges vízpótlásának körültekintő megalapozása
7. Olyan vízgazdálkodási gyakorlat bevezetése, amely csökkenti a tőzeges területeken a tűzveszélyt
8. A Balaton vízkészlete jelenlegi szinten történő megőrzésének biztosítása, extrém vízszint ingadozások kiküszöbölése
9. A csapadékvíz visszatartása, tisztítása a felszíni vizekbe történő bevezetés előtt

LAKE BALATON
LAKE BALATON - HUNGARY

Alkalmazkodás

Lehetséges alkalmazkodási intézkedések a jövőben

IV. Környezetvédelem, természetvédelem, egészségvédelem

1. Az erdőterületek, parkok területének jelentős növelése
2. Füvesített lapos tetők elterjesztése
3. Új kártevők, allergének elleni védekezés megerősítése
4. A Ramsari Egyezménnyel védett területek fenntarthatóságának biztosítása
5. Betelepített idegen-invázív fajok populációjának korlátozása (pl. busa, angolna)
6. A potenciális veszélyek azonnali jelzése (pl. vihar, hőség stb.), a jelző hálózat fejlesztése és mentési megoldások biztosítása
7. UV sugárzást monitorozó/információs rendszer kialakítása illetve integrálása a javasolt országos Klíma Egészségügyi Hálózatba
8. Alap létrehozása a települési klímaprogramok kidolgozásnak támogatására, különös tekintettel a legsérülékenyebb térségekre

LAKE BALATON
LAKE BALATON - HUNGARY

Alkalmazkodás

Lehetséges alkalmazkodási intézkedések a jövőben

V. Turizmusfejlesztés

1. Kerékpárút karbantartása és kiterjesztése
2. Túraútvonalak tisztítása és karbantartása
3. Tömegközlekedési szolgáltatások (busz/vonat) fejlesztése a tó körüli turisztikai látványosságokhoz
4. Közösségi központok létrehozása, fedett játszóterek a gyerekeknek
5. Napi többszöri belépésre feljogosító belépőjegyek bevezetése strandokon
6. Rossz idő esetén alternatív strandolási lehetőségek ösztönzése
7. Környezetbarát turisztikai létesítmények építése hagyományos építőanyagok alkalmazásával
8. Helyi-, és bioélelmiszerek gyártásának ösztönzése és kínálata az éttermekben
9. Környezetbarát szórakozási lehetőségek ösztönzése, pl. lovaglás, túrázás, kerékpározás és szörfözés (a benzines közlekedési és sporteszközök használata helyett)
10. Öko-szállodák létesítése
11. Forgalom átterelése szállodákból a falusi szálláshelyekre
12. Külföldről érkező „autósvonatok” ismételt bevezetése

LAKE BALATON
LAKE BALATON - HUNGARY

Alkalmazkodás

Lehetséges alkalmazkodási intézkedések a jövőben

VI. Információ és oktatás, szemléletformálás

1. Az alkalmazkodásban előbbre járó országból származó oktatófilmek használata, vagy hasonlók készítése a magyarországi adottságokra összpontosítva
2. Alkalmazkodási mintaprojektek támogatása és a tapasztalatok megosztása
3. Tapasztalatok megosztása külföldi partnerekkel, akik hasonló alkalmazkodási intézkedéseket valósítottak meg
4. Információs csomagok készítése a lehetséges alkalmazkodási intézkedésekről különböző célcsoportok számára (döntéshozók, tervezők, tanárok, nyilvánosság)
5. Az ismeretanyagot bővítő alkalmazkodási pilot projektek megvalósítása a mezőgazdaságban és a vízkészlet gazdálkodásban

LAKE BALATON
LAKE BALATON - HUNGARY

Alkalmazkodás

Az alkalmazkodás érvényesítése a fejlesztéspolitikában

1. Jogszabályi keretek megteremtése

2. Ösztönzők alkalmazása pályázati rendszereken kívül

3. Pályázati feltételek átalakítása az alkalmazkodás érdekében
   - részvételi feltétel
   - támogatás mértéke
   - értékelési pontrendszer

LAKE BALATON

LAKE BALATON - HUNGARY

Köszönöm figyelmüket!

Balatoni Integrációs Kht.
H-8600 Siófok, Batthyány u. 1.
Tel./Fax: +36 84 317 002
www.balatonregion.hu